

Cumhurbaşkanı Özel Temsilcisi Olgun, Rumlara sunulan iş birliği önerilerini değerlendirdi

Cumhurbaşkanı Özel Temsilcisi Ergün Olgun, Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ne (GKRY) sunduğu 4 maddelik iş birliği önerilerinin önemine değinerek "Bu teklifler yabana atılacak, laf olsun diye yapılan teklifler değildir, ciddidir. Bu teklifler, bütün bölgedeki paydaşların ortak çıkarına hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır, iz bırakacaktır." ifadelerini kullandı.

Olgun, Cumhurbaşkanı Tatar'ın, Birleşmiş Milletler (BM) aracılığıyla, Rum tarafına sunduğu, hidrokarbon, elektrik, yenilenebilir enerji ve su konularını içeren iş birliği önerilerine ilişkin AA muhabirine değerlendirmelerde bulundu.

Tatar'ın, iş birliği önerilerinin iki eksen üzerine oturduğunu belirten Olgun, ana eksen Kıbrıs sorununun sürdürülebilir bir çözüme kavuşturulabilmesi için yapılması gerekenlerin oluşturduğunu, buna göre çözüm şeklinin Kıbrıs sorununun kök nedenlerini göz önünde bulundurması gereği yanında muhakkak tarafların müktesep eşit hakları temelinde olması gerektiğini vurguladı.

Olgun, Kıbrıs meselesinin esas nedeninin, Rumların Ada'nın tümünü bir "Helen Adası" olarak görmeleri olduğuna işaret ederek Rumların, Kıbrıs Türk tarafının meşru, kazanılmış ve müktesep haklarını hiçe saydığını belirtti.

Tarafların müktesep haklarına saygının tesis edilmesinin şart olduğunu belirten Olgun, aksi takdirde Kıbrıs meselesinin devam edeceğine dikkati çekti.

Rum kesiminin, Ada'nın tek sahibiymiş gibi davranma vizyonunu değiştirmedikçe Olgun, bu yüzden bugüne kadar yapılan yetki paylaşımı çalışmalarından sonuç alınmadığını kaydetti.

Olgun, "Ortaklık cumhuriyeti olan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Rumlar tarafından işgal edilmesiyle ortaya çıkan Kıbrıs sorunu, 1968'ten itibaren KKTC'nin Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın da başlattığı müzakereler, Rum tarafının vizyonu dolayısıyla, sonuç vermedi. Şu anda Kıbrıs meselesinin çözümüyle ilgili ortada ortak bir zemin yok. Bu ortak zemin tarafların müktesep egemen eşitliğinin ve eşit uluslararası statüsünün ancak teyidiyle oluşabilir." dedi.

Kıbrıs'ta siyasi süreçte yukarıdaki nedenlerle tikanıklık yaşandığını belirten Olgun, Cumhurbaşkanı Tatar'ın göreve gelmesinin ardından, siyasi müzakere olmamasına rağmen iki taraf arasında, Kıbrıslı Türklerin ve Rumların günlük hayatlarını ilgilendiren, ortak sorunlara ilişkin bir mekanizmanın çalıştığını söyledi.

Olgun, Cumhurbaşkanı Tatar'ın arzusunun, siyasi sürecin çıkmazda olduğu bu noktada, mevcut sınırlı temas çalışmalarının

ötesine geçerek iki tarafın karşı karşıya olduğu ortak ve güncel sorunlara cevap verirken bir yandan da Kıbrıs'ta müktesep eşitlik zemininde çözüm şartlarını hazırlayacak iş birliği projeleri ortaya koymak olduğunu, bunun da Kıbrıs Türk tarafının önerilerinin ikinci eksenini oluşturduğunu ifade etti.

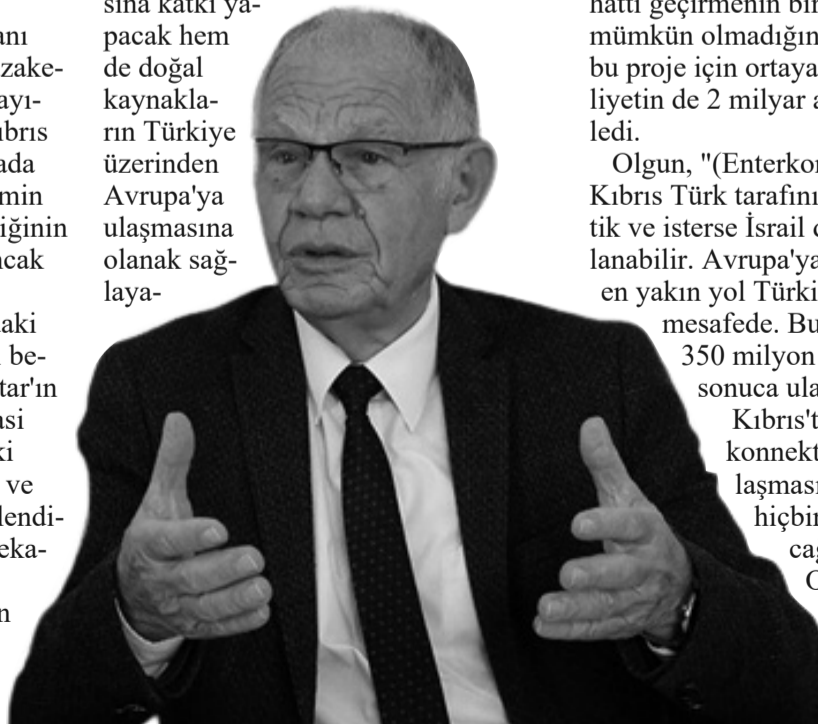
Bu düşüncelerle ortaya konulan iş birliği önerilerinin, iki taraf arasında iş birliği mekanizmaları ve kültürü oluşturabileceğini, güvenin tesisine ve çözüm şartlarının oluşmasına katkıda bulunabileceğini vurgulayan Olgun, Tatar'ın bu kapsamda 4 iş birliği önerisi sunduğunu belirtti.

Olgun, iş birliği önerilerinin güncel konularla ilgili olduğu kadar küresel olarak karşı karşıya kalınan sorunların çözümüyle de ilgili olduğuna dikkati çekti.

Olgun, önerilerden ilkinin Doğu Akdeniz'de bulunan hidrokarbon kaynaklarıyla ilgili iş birliğine yönelik olduğuna değinerek bu kaynakların, 2040'a kadar kullanılması gerektiğine, zorunlu olarak yeşil enerjiye geçişle kullanımının imkansız hale geleceğine işaret etti.

- "Kıbrıs Türk tarafı, tarafların eşitlikleri zemininde iş birliği öneriyor"

Özel Temsilci Olgun, "(Doğu Akdeniz'deki kaynakların kullanımı) Bunun yapılabilmesi için en pratik yöntem, Doğu Akdeniz'de iş birliğinin gerçekleştirilmesi, bu kaynakların birlikte kullanılabilmesi bir ortamın oluşturulması ve bunun en uygun şekilde, en yakın ulaşım yolu olan Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaştırılabileceği ortamın oluşturulmasıdır. Kıbrıs Türk tarafı, (Rum kesimine) hidrokarbon konusunda, tarafların eşitlikleri zemininde iş birliği öneriyor. Bu iş birliği, hem iki taraf arasında Kıbrıs sorununun çözümüne katkıda bulunacak hem Doğu Akdeniz'de istikrarın oluşmasına katkı yapacak hem de doğal kaynakların Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaşmasına olanak sağlayacaktır."

cak." dedi.

Tatar'ın hidrokarbon konusundaki önerisinin iki ayaklı olduğuna dikkati çeken Olgun, iki tarafın eşit sayıda temsilcisinin oluşturacağı bir komite aracılığıyla iş birliği yapılabileceğini, bu sayede Ada etrafındaki bütün kaynakların, istikrar ve iş birliği içerisinde yönetiminin ve paylaşımının mümkün olabileceğini söyledi.

Olgun, "Önerimizin ikinci ayağı ise her iki tarafın yapmış olduğu ihaleler ve sözleşmeler neticesinde ilgili enerji şirketlerinin de bu sürece katkı koymasını sağlayacaktır. Bizim Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ile imzaladığımız sözleşmemiz var, Rumların ise başka enerji şirketleriyle anlaşmaları var. Bunları yok saymamız mümkün değil. Dolayısıyla Kıbrıs Türk tarafı pratik bir öneri yapıyor." diye konuştu.

Enerji konusunda da iki ayaklı iş birliği önerisi yapıldığını anımsatan Olgun, şu anda Ada'da fosil yakıtlar üzerine inşa edilmiş santraller üzerinden elektrik temin ettiklerini, bundan uzaklaşmaları gerektiğini vurguladı.

Olgun, "(Fosil yakıtlardan elektrik temini) Bundan uzaklaşmanın iki önemli yolu var. Birincisi çok süratli bir şekilde daha büyük bir enerji ağına bağlanma, enterkonnekte. İkincisi de bu enterkonnektenin getireceği kapasiteyi kullanarak, kendi sınırlı alanımızda dengesizlikler oluşturmadan yeşil enerjiye geçmektir. Bu da Kıbrıs için daha fazla güneş enerjisi anlamına geliyor." ifadelerini kullandı.

Ada üzerinde halihazırda enterkonnekte sistemin bulunduğunu ve bu konuda Türkiye'nin de Avrupa Birliği'ne (AB) bağlı olduğunu hatırlatan Olgun, Rum tarafının İsrail-Kıbrıs-Girit-Yunanistan arasında kurulacak bir sistemle AB'ye bağlanmayı arzuladığını belirtti.

Kıbrıs ile Girit Adası arasında 3 kilometre derinliğinde bir deniz olduğunu ve bu denizin içerisinden bu hattı geçirmenin birçok uzmana göre mümkün olmadığını söyleyen Olgun, bu proje için ortaya çıkan tahmini maliyetin de 2 milyar avro olduğunu söyledi.

Olgun, "(Enterkonnekte konusunda) Kıbrıs Türk tarafının önerisi çok pratik ve isterse İsrail de bu projeye bağlanabilir. Avrupa'ya bağlanmak için en yakın yol Türkiye, 60 kilometre mesafede. Bunun maliyeti de 350 milyon avrodur ve aynı sonuca ulaşıyorsunuz." dedi.

Kıbrıs'ta iki tarafın enterkonnekte konusunda anlaşması halinde önlerinde hiçbir engelin kalmayacağına değinen

Olgun, enterkonnekte konusunda Türkiye'den teyit aldıklarını, Rum tarafının da si-

yasi iradeyi göstermesi halinde büyük bir fırsattan birlikte yararlanacaklarını söyledi.

Olgun, sundukları enterkonnekte iş birliği hayata geçtiği takdirde Kıbrıs'ta elektrik sorunu kalmayacağını, süratli bir şekilde enerji ihraç edebilecek seviyeye gelebileceklerini vurguladı. Olgun, yaptıkları temaslar kapsamında AB'nin böyle bir enterkonnekte sistemine karşı olmadığını ve bu tarz projelere pozitif baktığını ifade etti.

- "Türkiye'den KKTC'ye gelen sudan Rum tarafı gerektiğinde yararlandırılabilir"

Son önerilerinin Ada'daki tatlı su kaynaklarının ortaklaşa ve rasyonel kullanılmasının olduğuna işaret eden Olgun, Ada'nın kurak bir iklime sahip olduğunu kaydetti.

Olgun, Kıbrıs'taki yeraltı su kaynaklarının beslenebilmesi, su kaynaklarının rasyonel kullanılması ve tarafların herhangi birinin su ihtiyacı olması halinde diğer tarafın elindeki kaynaktan öteki tarafın da yararlanması gibi iş birliği alanlarını oluşturulabileceğine değindi.

Olgun, "(Tatlı su kaynakları kullanımında iş birliği) Bu çerçevede Türkiye'den KKTC'ye gelen sudan Rum tarafının gerektiğinde yararlandırılması gibi bir proje oluşturulabilir. KKTC'den Rum kesimine bir su boru hattı döşenebilir, tıpkı elektrikte olduğu gibi. Su kaynakları konusunda iki taraf oturup da 'Bu kaynakları nasıl daha etkili bir şekilde geliştirebiliriz?', 'Bu konuda ortak alanlar var mı?' bunlara bakılabilir. Çünkü yarın ne olacağı belli değil, bizim de onların da ihtiyacı olabilir. Kaynak varsa bunun paylaşılması bir iş birliği alanı olarak önümüzde duruyor." diye konuştu.

- "Bu teklifler yabana atılacak, laf olsun diye yapılan teklifler değildir"

Tatar'ın, Kıbrıs Türk tarafının BM Genel Sekreteri Antonio Guterres aracılığıyla Rum lider Nikos Anastasiadis'e iletilmek üzere hazırladığı 4 maddelik iş birliği önerilerinin yer aldığı mektubu, 1 Temmuz'da BM Genel Sekreter Yardımcısı Muavini Miroslav Jenca'ya ilettiklerini belirten Olgun, şu anda mektubun Guterres'e ulaştığını söyledi.

Olgun, "BM Genel Sekreteri'nden talebimiz, Rum tarafını bu iş birliği teklifimize yapıcı bir gözle bakmasını sağlayacak telkinlerde bulunması ve bu telkinlerle birlikte önerileri Rum tarafıyla paylaşmasıdır. Bu teklifler yabana atılacak, laf olsun diye yapılan teklifler değildir, ciddidir. Bu teklifler, bütün bölgedeki paydaşların ortak çıkarına hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır, iz bırakacaktır. Önerilerimiz, zaman içerisinde hayata geçme potansiyeli yüksek olan tekliflerdir." ifadelerini kullandı.